

ZARZĄDZENIE Nr 82/2021
Rektora Akademii Górniczo-Hutniczej
im. Stanisława Staszica w Krakowie
z dnia 28 grudnia 2021 r.

w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 81/2019 Rektora AGH z dnia
30 grudnia 2019 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości
w Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie

Na podstawie art. 23 ust. 2 pkt 2 i 10 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz.U. z 2021, poz. 478 z późn. zm.), art. 4 i art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz.217 z późn. zm.), zarządzam co następuje:

§1.

W zasadach (polityce) rachunkowości w Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie, stanowiących Załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 81/2019 Rektora AGH z dnia 30 grudnia 2019 r. wprowadza się następujące zmiany:

1) w punkcie I zmienia się ostatni akapit dotyczący Akademickiego Centrum Komputerowego „Cyfronet”, który przyjmuje brzmienie:

„Wewnętrzną jednostką organizacyjną uczelni sporządzającą samodzielnie sprawozdanie finansowe jest Akademickie Centrum Komputerowe „Cyfronet” AGH.

Akademickie Centrum Komputerowe „Cyfronet” AGH stosuje zasady (politykę rachunkowości) oraz Zakładowy Plan Kont ze zmianami wynikającymi ze specyfiki ich działalności, zatwierdzony przez Dyrektora ACK Cyfronet AGH na podstawie upoważnienia Rektora AGH.”.

2) w punkcie IV. 2 na końcu dodaje się zapis w brzmieniu:

„Instrukcję inwentaryzacyjną oraz zasady przeprowadzania inwentaryzacji w ACK Cyfronet AGH zatwierdza Dyrektor ACK Cyfronet AGH.”.

3) punkt V. 1 otrzymuje nowe brzmienie:

„1. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne

Wartości niematerialne i prawne

Ewidencja środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych wraz z ich umorzeniem prowadzona jest na kontach zespołu 0 z podziałem na grupy.

Do wartości niematerialnych i prawnych zaliczane są nabyte przez jednostkę, spełniające definicję aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, a w szczególności:

- 1) autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje (w tym na programy komputerowe), koncesje,
- 2) prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych,
- 3) know-how,
- 4) wartość firmy,
- 5) koszty zakończonych wynikiem pozytywnym prac rozwojowych,
- 6) zaliczki na wartości niematerialne i prawne.

Wartości wytworzone we własnym zakresie nie mogą być zaliczane do wartości niematerialnych i prawnych (z wyjątkiem kosztów zakończonych wynikiem pozytywnym prac rozwojowych). Takie wartości są ujmowane jako koszt okresu w zależności od tytułu kosztu.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne i prawne wyceniane są według wartości początkowej pomniejszonej o skumulowane odpisy umorzeniowe, przy czym wartość początkową stanowi dla:

- 1) kosztów zakończonych prac rozwojowych – cena nabycia lub koszt wytworzenia (zgodnie z zasadami opisanymi poniżej),
- 2) nabytych praw majątkowych – cena nabycia,
- 3) wartość firmy – wartość początkowa ustalona zgodnie z art. 33 ust. 4 ustawy o rachunkowości.

Początkowo koszty prac rozwojowych ujmuje się na koncie czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów i tak są wykazywane w bilansie do czasu zakończenia prac rozwojowych. Po zakończeniu prac rozwojowych należy stwierdzić, czy spełniają warunki określone w art. 33 ust. 2 ustawy o rachunkowości, jeżeli tak to ujmowane są w ewidencji wartości niematerialnych i prawnych i są amortyzowane. Jeżeli nie spełniają powyższych warunków, to obciążają koszty okresu (pozostałe koszty operacyjne), w którym zostały zakończone.

Dokumentacja zakończonych prac rozwojowych zawiera:

- 1) ściśle określenie, jaki produkt powstał lub jaka technologia wytwarzania powstała,
- 2) udowodnienie technicznej przydatności produktu lub technologii, np. poprzez wskazanie rynku na takie lub podobne produkty, wskazanie grupy potencjalnych odbiorców, określenie szacowanego kosztu jednostkowego produktu, oszacowanie ewentualnych przychodów możliwych do uzyskania ze sprzedaży tych produktów lub technologii, lub jeżeli technologia lub produkt nie będą przeznaczone na sprzedaż to w jaki inny sposób przyniosą jednostce korzyść (udowodnić użyteczność produktu lub technologii na własne potrzeby),
- 3) wiarygodne określenie kosztów prac rozwojowych, przy czym należy dążyć do uwzględnienia tylko tych kosztów które mają ścisły i niewątpliwy związek przyczynowo-skutkowy z określonymi pracami i rzeczywiście przyczyniły się do wytworzenia WNIP; do kosztów prac rozwojowych nie można zaliczać kosztów dodatkowych, pośrednich i innych ryczałtowych, które są zaliczane do kategorii kosztów ogólnoadministracyjnych. Koszty pośrednio związane z wytworzeniem WNIP mogą być zaliczane pod warunkiem precyzyjnego udokumentowania ich niewątpliwego związku z tymi pracami.

W przypadku wartości niematerialnych i prawnych wartość początkowa nie podlega korekcie ani aktualizacji. Ulepszenie (np. modyfikacja lub aktualizacja programu komputerowego) w zależności od zakresu tego ulepszenia stanowi odrębną wartość niematerialną i prawną lub jest odpisywane w koszty.

Środki trwałe

Do środków trwałych zaliczane są rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Zalicza się do nich w szczególności:

- 1) nieruchomości – w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu, budowle i budynki, a także będące odrębną własnością lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego,
- 2) maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy,
- 3) ulepszenia w obcych środkach trwałych.

Na dzień bilansowy środki trwałe wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia (zgodnie z zasadami opisanymi poniżej), lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny środków trwałych na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Jako środki trwałe w budowie wykazywane są zakupione środki trwałe w trakcie instalacji bądź montażu, koszty wytworzenia środków trwałych w okresie prac budowlanych, montażowych itp. oraz koszty wytworzenia niezakończonych prac zmierzających do ulepszenia już istniejącego środka trwałego.

Rozliczenie kosztów środków trwałych w budowie następuje pod datą przyjęcia ich do używania. Odpisanie kosztów środków trwałych w budowie, które nie dały efektu gospodarczego, następuje pod datą podjęcia decyzji przez kierownika jednostki (potwierdzonej na piśmie).

Przy ustalaniu ceny nabycia lub kosztu wytworzenia należy się kierować następującymi zasadami:

- 1) elementem wartości początkowej środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej

- są koszty, które zostały poniesione przy zakupie lub po podjęciu decyzji o rozpoczęciu inwestycji oraz przed dniem oddania składnika do użytkowania (na przykład koszty analiz opłacalności, ekspertyz prawnych będących podstawą do podjęcia decyzji o rozpoczęciu inwestycji są ujmowane jako koszt okresu),
- 2) cena nabycia lub koszt wytworzenia składników wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych zwiększana jest o niepodlegający odliczeniu podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy a także o koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich finansowania i związane z nimi różnice kursowe za okres do dnia przyjęcia do używania. W związku z tym następuje m.in. korekta ceny nabycia lub kosztu wytworzenia składników o zrealizowane różnice kursowe dotyczące zapłaconych zobowiązań zaciągniętych w celu ich finansowania do dnia przyjęcia do używania, a także naliczone różnice kursowe wynikające z przeliczenia niezapłaconych zobowiązań zaciągniętych w celu ich finansowania po średnim kursie NBP z dnia poprzedzającego dzień przyjęcia do używania,
 - 3) w przypadku gdy koszty dotyczą kilku składników, rozlicza się je na poszczególne składniki środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych proporcjonalnie do kosztów bezpośrednich tych składników,
 - 4) otrzymane nieodpłatnie składniki środków trwałych, środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych i prawnych wycenia się w wartości rynkowej (wartości godziwej) takiego samego lub podobnego składnika, ujmując drugostronnie na koncie rozliczeń międzyokresowych przychodów i rozliczając w pozostałe przychody operacyjne równoległe do odpisów amortyzacyjnych,
 - 5) wartość początkową środka trwałego podwyższają koszty jego ulepszenia w przeciwieństwie do kosztów remontów, które są albo odpisywane w koszty okresu albo ujmowane jako czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów (zasady zostały przedstawione przy opisie czynnych RMK). Różnica pomiędzy nakładami ponoszonymi na remont a nakładami ponoszonymi na ulepszenie środków trwałych polega na tym, że remont zmierza do podtrzymania, odtworzenia wartości użytkowej środka trwałego i jest rodzajem naprawy, wymiany zużytych elementów, natomiast w wyniku ulepszenia środek trwały zostaje unowocześniony lub przystosowany do spełniania innych, nowych funkcji, zyskuje istotną zmianę cech użytkowych. Wartość początkową środków trwałych powiększa się o sumę wydatków na ich ulepszenie, jeśli wartość tego ulepszenia przekracza w roku podatkowym 10 000 zł. W przeciwnym razie wartość ulepszenia jest księgowana w ciężar kosztów bieżących,
 - 6) wartość początkowa zakończonych wynikiem pozytywnym prac rozwojowych to koszt wytworzenia, za który uważa się wartość zużytych składników rzeczowych i usług obcych, kosztów wynagrodzeń za pracę wraz z pochodnymi i inne koszty dające się zaliczyć do wartości wytworzonych środków trwałych. Do kosztu wytworzenia nie zalicza się kosztów ogólnych zarządu, kosztów sprzedaży, pozostałych kosztów operacyjnych i finansowych, z wyłączeniem odsetek i prowizji naliczonych do dnia przekazania środka trwałego do użytkowania. Z uwagi na charakter prac rozwojowych wynikający z definicji umieszczonej w Prawie o szkolnictwie wyższym i nauce do kosztu wytworzenia zalicza się głównie koszty wynagrodzeń. W przypadku ryczałtowych kosztów pośrednich w projekcie z uwagi na brak uzasadnienia związku przyczynowo-skutkowego z określonymi pracami do kosztu wytworzenia nie dolicza się tych kosztów.
 - 7) wartość początkowa środka trwałego wytwarzanego siłami własnymi obejmuje koszty ponoszone w toku jego budowy – w tym dostosowania do użytkowania- wykonywane w całości lub części siłami własnymi, za które uważa się też koszty podwykonawstwa. Zalicza się tu koszty pozostające w związku przyczynowo-skutkowym, poniesione od dnia udokumentowanego rozpoczęcia budowy do dnia udokumentowanego przyjęcia do użytkowania. Koszty te obejmują koszty bezpośrednie oraz koszty wspólne dotyczące budowy więcej niż jednego obiektu. Z uwagi na konieczność wiarygodnego ustalenia kosztów wytworzenia nie zalicza się tu kosztów pośrednich naliczanych ryczałtowo mających charakter kosztów ogólnoadministracyjnych.

Ewidencja analityczna ilościowo-wartościowa wartości niematerialnych i prawnych oraz środków trwałych prowadzona jest w module „EM - ewidencja majątku”. Ewidencja jest prowadzona z uwzględnieniem dla każdego składnika następujących informacji:

- 1) nazwa,
- 2) numer inwentarzowy,
- 3) symbol wg KŚT,
- 4) data przyjęcia do użytkowania i numer dokumentu „OT”,
- 5) miejsce użytkowania i jego zmiany,
- 6) wartość początkowa,
- 7) zwiększenie wartości początkowej (modernizacja), data zmiany i numer dokumentu „OTW”,
- 8) zmniejszenie wartości początkowej (umorzenie częściowe), data zmiany i numer dokumentu „LTM”,
- 9) zmiana miejsca użytkowania, numer dokumentu „ZMU”,
- 10) stawka amortyzacyjna (wraz z ewentualnymi zmianami),
- 11) umorzenie okresowe i skumulowane,
- 12) wartość netto,
- 13) data wycofania z ewidencji i numer dokumentu „LT”.

W ewidencji w module EM ujmowane są wartości niematerialne i prawne oraz środki trwałe o wartości początkowej wyższej niż 10 000,00 PLN.

Składniki o wartości niższej lub równej są ujmowane w ewidencji wnip oraz środków trwałych niskocennych.

Odpisy amortyzacyjne wnip oraz środków trwałych ujmowane są jako koszt amortyzacji i dokonywane są według następujących zasad:

- 1) amortyzacja naliczana jest metodą liniową w okresach miesięcznych, metoda ta nie może być zmieniana, dotyczy środków trwałych i wnip o wartości początkowej powyżej 10 000 zł
- 2) odpisy dokonywane są począwszy od pierwszego dnia następującego po miesiącu, w którym środek trwały lub wnip wprowadzono do użytkowania, do końca tego miesiąca, w którym następuje zrównanie sumy odpisów umorzeniowych z ich wartością początkową lub w którym postawiono go w stan likwidacji, sprzedano lub stwierdzono niedobór,
- 3) dla środków trwałych oraz wnip o wartości początkowej wyższej niż 10 000,00 PLN odpisy amortyzacyjne są ustalane na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności,
- 4) odpisy amortyzacyjne środków trwałych i wnip o wartości początkowej równej lub niższej niż 10 000,00 PLN są dokonywane jednorazowo w miesiącu przyjęcia do użytkowania.

Poprawność stosowanych okresów i stawek amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych jest okresowo weryfikowana. Ustalone drogą weryfikacji nowe stawki amortyzacyjne stosuje się od pierwszego miesiąca następnego roku obrotowego.

Przyjętą dla celów bilansowych metodę i stawki amortyzacyjne stosuje się także dla celów podatku dochodowego od osób prawnych, jednakże w wysokości nie wyższej niż wynikająca z przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (art.16 a- 16m).

Nieplanowane odpisy amortyzacyjne ujmowane są w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych. Dotyczą one m.in. odpisów z tytułu trwałej utraty wartości, a także odpisów doprowadzających wartość netto wycofanych z użytkowania lub przeznaczonych do likwidacji środków trwałych do poziomu cen sprzedaży netto. Jeżeli jednak środek trwały podlegał wcześniej aktualizacji wyceny, to odpis najpierw zmniejsza kapitał z aktualizacji wyceny, a dopiero ewentualna nadwyżka odpisu nad kapitałem z aktualizacji wyceny jest ujmowana w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.

W uczelni publicznej budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej tj. środki trwałe z grupy „1” i „2” według Klasyfikacji Środków Trwałych, podlegają odpisom umorzeniowym i są odnoszone na Fundusz zasadniczy (ustawa prawo o szkolnictwie wyższym i nauce).

Kosztowe wyrażenie umorzenia (amortyzacji) jest doliczone do kosztów uzyskania przychodów przy sporządzaniu deklaracji podatkowej CIT-8.

Postępowanie to nie ma wpływu na określenie kosztów związanych z prowadzeniem działalności Uczelni i ustaleniem bilansowego wyniku finansowego, a jedynie zmniejsza podstawę opodatkowania podatkiem dochodowym.

Jeżeli uczelnia przyjęła do używania obce środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne na mocy umowy, zgodnie z którą finansujący oddaje jednostce – korzystającemu – środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne do odpłatnego używania na czas oznaczony, to umowy te są klasyfikowane według zasad określonych w art.3 ust.4 ustawy o rachunkowości.”.

§2.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 roku.

R E K T O R

prof. dr hab. inż. Jerzy Lis